

Framer Framed

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 480.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 480.000

Over de instelling

Stichting Framer Framed (hierna: Framer Framed) is een presentatie-instelling in Amsterdam gericht op interculturele processen in de hedendaagse kunst. Ze onderzoekt de rol van culturele instituties in een globaliserende wereld. Framer Framed wil curatoren, kunstenaars en bezoekers een gelijke stem geven binnen haar tentoonstellingspraktijk. Met deze werkwijze komt er ruimte voor herinneringen en persoonlijke verhalen. De agenda is activistisch met keuzes voor onderwerpen als emancipatie, protest, transitie en verdrongen kennis van oorspronkelijke bewoners.

Framer Framed neemt culturele diversiteit als uitgangspunt en richt zich op het 'dekoloniseren' van instituties. Zij wil een publieke instelling zijn, een ontmoetingsplek die midden in de samenleving staat, waar nieuwe bezoekers kennismaken met hedendaagse kunst en een steeds breder publiek meepraat.

Framer Framed is in 2010 opgericht, beschikt sinds 2014 over een vaste tentoonstellingsruimte en is vanaf 2019 gehuisvest in Amsterdam-Oost. Vanaf 2018 programmeert Framer Framed met Werkplaats Molenwijk op een tweede locatie in Amsterdam-Noord.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.30 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Framer Framed een subsidiebedrag te verlenen van € 480.000. De raad heeft de extra aangevraagde, geormerkte, gelden voor verbreding van het publieksbereik niet beoordeeld.

Framer Framed onderscheidt zich met internationaal toonaangevende en maatschappijkritische tentoonstellingen, en met publieksparticipatie. De instelling heeft de afgelopen periode goed gefunctioneerd. Framer Framed heeft diversiteit en inclusie in haar werkwijze ingebed en is daarin een pionier geweest. Door de consequenties van globalisering op een artistieke manier te onderzoeken, is zij van grote waarde voor het landelijke en stedelijke bestel. Richtinggevend voor de manier van werken is het begrip 'gesitueerde kennis' van sociologe Donna Haraway, waarmee Framer Framed buiten de canon werkt en een eigen verhaal laat horen. Het

activiteitenplan is goed uitgewerkt en heeft een duidelijke focus op maatschappelijke vraagstukken.

Met een gevarieerd educatieaanbod en een keur aan publieksactiviteiten positioneert Framer Framed zich als een publieke instelling midden in de samenleving. De raad vindt de geschatte bezoekersaantallen van Framer Framed ambitieus. De instelling zou haar werkwijze sterker moeten expliciteren.

Framer Framed is een organisatie die volop in ontwikkeling is. De hoge mate van afhankelijkheid van subsidies is een risico. De raad heeft er vertrouwen in dat de organisatie haar ambitie om te professionaliseren doorzet in de omgang met de criteria Governance Code Cultuur en Fair Practice Code. Omgang met Code Diversiteit en Inclusie verdient een explicietere beschrijving en uitwerking.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De afgelopen periode heeft Framer Framed goed gecureerde tentoonstellingen in de Tolhuistuin geprogrammeerd die ook elders in Europa en daarbuiten te zien zijn geweest. In haar locatie Werkplaats Molenwijk in Amsterdam-Noord organiseerde Framer Framed buurtprojecten met kunstenaars en bewoners. De raad is onder de indruk van de consistente visie waarmee Framer Framed complexe thema's als dekolonisatie van musea, diversiteits- en representatievraagstukken en globalisering uitwerkt. Door andere perspectieven te betrekken bij de hedendaagse kunstpraktijk, verzamelbeleid en collectiepresentaties was (en is) zij een voorbeeld voor fondsen en andere culturele instellingen. In de grotere tentoonstellingsruimte in Amsterdam-Oost, waar Framer Framed vanaf september 2019 haar intrek heeft genomen, winnen de exposities aan beeldende kwaliteit ten opzichte van hetgeen zij in de Tolhuistuin programmeerde.

Framer Framed neemt voor haar benadering het begrip 'gesitueerde kennis' van Donna Haraway als uitgangspunt, de opvatting dat 'geen enkel verhaal over de geschiedenis van de aarde is afgerond, ook het onze niet'. Deze keuze is passend bij de ambitie om een tentoonstellingspraktijk te ontwikkelen buiten de dominante canon.

Voor de komende periode agendeert Framer Framed het sociaal-geëngageerde thema 'UPROOT' waarin systemen van in- en uitsluiting worden onderzocht. Zo zal de tentoonstelling 'Digital Earth' gaan over handel en grondstoffen en 'Beyond the evidence' over de status van bewijs op internet waar met propaganda kennis en consensus in twijfel worden

getrokken. Een tweede thema is 'SHAKE THE DUST', waarin de mogelijkheid wordt onderzocht om de wereld daadwerkelijk te veranderen en onderliggende machtsstructuren te omzeilen. Met Jonas Staal gaat Framer Framed een klimaattribunaal ontwikkelen om klimaatrecht voor de 21ste eeuw tot stand te brengen.

Het activiteitenplan is goed uitgewerkt en legt een duidelijke focus op maatschappijkritische vraagstukken. Presentaties komen tot stand door een gelijke stem te geven aan alle betrokkenen als curatoren en kunstenaars, kunstenaarscollectieven en maatschappelijke organisaties. De meerwaarde van de werkwijze zit volgens de raad ook in het bij elkaar brengen van kennis- en onderzoeksmateriaal in bijvoorbeeld een open source kennisbank of artistiek handboek. Hierop kan door anderen worden voortgeborduurd met kunstproductie of het inrichten van een rechtvaardiger toekomst.

Het derde programma, 'WE CURATE', is een lokale en buurtgerichte programmering in Amsterdam-Noord en -Oost. Framer Framed had haar werkwijze en benadering van deze programmering met lokale gemeenschappen beter moeten uitwerken.

In het activiteitenplan worden allerlei projecten beschreven, zoals kunst in de publieke ruimte in samenwerking met Public Art Amsterdam, een kunstprogramma met maatschappelijke partners en de Rijksakademie, talentontwikkelingstrajecten met Cultuurhuis Oost, een leertraject met jonge makers van Nowhere en kunstenaars van De Ateliers en samenwerking met MAMA binnen Pathfinders Fellowship. Het activiteitenprogramma getuigt van energie en ambitie.

Vernieuwing

Met haar plannen kiest Framer Framed opnieuw vanuit intrinsieke motivatie en engagement voor een actieve voorloperrol. De thema's zijn internationaal relevant en vernieuwend en geven inhoud aan diversiteit en inclusie. De raad vindt dat bewonderenswaardig en belangrijk, zeker in de Metropoolregio Amsterdam. Andere instellingen volgden de afgelopen jaren haar voorbeeld.

Onder het kopje 'Democratisering, toegankelijkheid en rechtszekerheid' formuleert Framer Framed de ambitie om minder mondige mensen te ondersteunen bij het verkrijgen van meer zeggenschap en zichtbaarheid. Hiervoor zoekt zij samenwerking met partners als het Van Abbe Museum in het project 'The Constituent Museum', dat is gebaseerd op de aanpak Arte Útil van Tania Bruguera. Framer Framed is kernpartner binnen 'Empathielab' van Museum De Lakenhal in Leiden waar onderzocht wordt hoe de rol van het 'empathische museum' kan worden ingevuld en versterkt. Met Het HEM in Zaandam wordt een gezamenlijke educatieaanpak ontwikkeld voor een divers samengestelde samenleving, met het Cobra Museum in Amstelveen een programma over identiteitsvraagstukken. De

samenwerkingen op gebied van methodiek en kennisdeling op instellingsniveau zijn stuk voor stuk relevant en vernieuwend.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Framer Framed was de vorige beleidsperiode nog een startende organisatie. De kleine staf had geen vaste aanstelling en vrijwilligers deden het werk dat medewerkers zouden moeten doen. Framer Framed heeft de intentie om vanaf 2021 naar een eerlijke vergoeding voor alle medewerkers toe te werken. De kosten die het gevolg zijn van het wegwerken van achterstanden om te kunnen voldoen aan de normen van de Fair Practice Code zijn opgenomen in de begroting.

Framer Framed heeft op alle financiële indicatoren een lage score. Voor de komende periode zijn de subsidie-inkomsten fors hoger begroot. Framer Framed heeft hoofdzakelijk inkomsten uit subsidie van het ministerie van OCW en de Amsterdam bis en het percentage eigen inkomsten is niet stabiel. In de aanvraag is geen strategie bij tegenvallende inkomsten beschreven. De raad vindt dit zorgelijk. Framer Framed legt zich de komende periode wel meer toe op cultureel ondernemerschap met coproducties van tentoonstellingen, hogere sponsorinkomsten, publieksinkomsten door educatieprogramma's voor ouders en kinderen en ondersteunende horeca. Ook wordt een fondsenwerver aangesteld en heeft zij in 2019 een vriendennetwerk opgericht.

Extra gelden publieksbereik

Voor de periode 2021 – 2024 lijkt Framer Framed een beroep te doen op de extra gelden die de minister beschikbaar stelt voor twee presentatie-instellingen die zich specifiek richten op verbreding van een groot landelijk en internationaal publieksbereik. Althans: in het aanvraagformulier vinkt ze dat aan. Echter, noch in de begroting, noch in de toelichting op de begroting en noch in het activiteitenplan refereert ze expliciet aan die 250.000 euro.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Framer Framed was tot halverwege 2019 gevestigd in de Tolhuistuin. Om haar bereik te verbreden, met een aangepaste programmering voor bewoners van Noord, betrok zij in 2018 een nieuwe locatie: Werkplaats Molenwijk. De raad vindt het positief dat Framer Framed zich met cultureel aanbod ook verbindt met stadsdeel Noord, waar de voorzieningen nog achterlopen bij het centrum. Vanaf september 2020 start zij hier een culturele jeugdprogrammering op voor het primair onderwijs.

Framer Framed was op verschillende fronten actief met educatieaanbod met eigen lesprogramma's voor middelbare scholen. Ook de allerjongsten van 3 tot 8 jaar werden betrokken met de start van een kinderatelier. Framer

Framer Framed is er goed in geslaagd om, in lijn met haar missie en visie, haar programmering via educatie en participatieve activiteiten breed uit te dragen. In totaal realiseerde zij met 55 schoolgebonden activiteiten en 61 openbare activiteiten in 2018 bijna het dubbele van de activiteiten die waren afgesproken binnen de prestatie-eisen.

De komende periode continueert Framer Framed samen met Toeval Gezocht de activiteiten met peuters in het kinderatelier, wordt de Kinderslavernijherdenking voor leerlingen van het primair onderwijs georganiseerd met NiNsee en De Rode Loper op School en zijn er programma's voor primair en voortgezet onderwijs, vmbo en mbo. Het doel is nieuwsgierigheid aan te moedigen en jongeren te stimuleren hun eigen kracht en identiteit te ontwikkelen. Met het Sandberg Instituut wordt een Summerschool georganiseerd voor hbo en wo. Als mede-uitgever van Errant Journal, een nieuw kunst- en cultuurtijdschrift besteedt Framer Framed ook aandacht aan het verslagleggen van theorievorming binnen haar kunstpraktijk.

Framer Framed trekt een relatief jong publiek vanuit de hoek van academies, universiteiten en maatschappelijke instellingen. Ook is Framer Framed door internationale programmering en samenwerking met internationale partners, curatoren en kunstenaars en Engelstalige publieksprogramma's toegankelijk voor internationaal publiek.

Framer Framed gaat er echter soms te gemakkelijk vanuit dat haar aanpak succesvol zal zijn. Het vraagt inzet om nieuwe mensen mee te krijgen die niet vertrouwd zijn met het gedachtegoed van Framer Framed. De raad is daarom niet overtuigd van de haalbaarheid van haar voornemen om in 2024 25.000 bezoekers aan tentoonstellingen en 10.000 aan overige activiteiten te trekken; de publieksbenadering van Framer Framed is nog onvoldoende uitgewerkt. De raad spoort Framer Framed aan een strategie te ontwikkelen om publiek echt te verbinden aan haar gedachtegoed en bezoekersaantallen te laten groeien. Pas dan kan Framer Framed de beloftes invullen en verwachtingen waarmaken een publieke instelling te zijn, die midden in de samenleving staat en waar nieuwe bezoekers kennismaken met hedendaagse kunst.

Geografische spreiding

Framer Framed heeft zich binnen Amsterdam aangesloten bij initiatieven als UNSEEN, Amsterdam Art Week, Read My World, het POI (Platform Ontwikkel Instellingen) en Public Art Amsterdam, een initiatief om aandacht te vestigen op kunst in de publieke ruimte. 'School of Slow Reading' is een project met Amsterdamse en internationale partners voor vluchtelingen in Amsterdam-Oost. 'Art Exchange' in 2015 door Framer

Framer Framed gestart, is een digitaal uitwisselingsproject tussen jongeren in Amsterdam en andere steden in de wereld.

De komende jaren draagt Framer Framed bij aan artistiek-wetenschappelijk onderzoek binnen (inter)nationale partnerschappen zoals 'Pressing Matter: Ownership, Value and the Question of Colonial Heritage in Museums', waarbij onder andere ook betrokken zijn Research Centre for Material Culture, Rijksmuseum, Universiteit Leiden, Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit. Een ander voorbeeld is 'Refugee Youth in Public Space' met onder andere de Universiteit Utrecht en universiteiten en maatschappelijke partners in Leipzig, Newcastle en Brussel.

De raad heeft waardering voor het grote aantal partners dat Framer Framed in een tijdsbestek van enkele jaren heeft bereikt, zowel lokaal, nationaal als internationaal.

Toepassing Fair Practice Code

De raad heeft er begrip voor dat Framer Framed een inhaalslag moet maken wat betreft *fair pay* (zie 'Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering') en spoort haar aan door te gaan op de ingeslagen weg. In 2021 wil zij de Fair Practice Code implementeren voor vaste, tijdelijke en ingehuurde krachten en hen betalen volgens 'Loonebouw middelgrote en grote presentatie-instellingen'. Kunstenaars kregen al vanaf 2018 betaald volgens de 'Richtlijn kunstenaarshonoraria'. Framer Framed neemt actief deel aan de sociale dialoog en leverde onder andere een bijdrage aan de totstandkoming van de 'Richtlijn functie- en loonebouw presentatie-instellingen voor beeldende kunst' zoals opgesteld door De Zaak Nu.

Toepassing Governance Code Cultuur

Framer Framed is in 2019 overgestapt van een bestuursmodel naar een raad-van-toezichtmodel. Voor die tijd had zij een directiereglement waarin afspraken en verantwoordelijkheden van de directie waren vastgelegd. De raad vindt de overstap een logisch vervolg in het proces van professionalisering. Framer Framed beschrijft echter summier hoe zij verder invulling geeft aan de principes van de code.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

De raad vindt de omgang met de code uitstekend. Framer Framed is al vanaf de oprichting sterk doordrongen van het belang van de code, en de thema's diversiteit en inclusiviteit zijn sterk vertegenwoordigd in het programma. Niettemin kan Framer Framed sterker reflecteren op de code door haar ideeën en benadering beter uit te leggen. Nu is zij te weinig expliciet in de uitwerking van de vier p's en krijgt de raad onvoldoende beeld van de vervolgstappen die de instelling gaat zetten in Molenwijk en van de inzet op publieksbereik in Amsterdam-Oost.